

III. gimnazija Maribor

Gospodsvetska cesta 4

2000 Maribor

Družboslovje za otroke

Predstavitev kraja Rogaška Slatina

Šolsko leto 2010/2011

Občina Rogaška Slatina je ena od občin v Republiki Sloveniji. Znana je po svoji mineralni vodi, toplicah in proizvodnji izdelkov iz kristalnega stekla. Prebivalci Rogaške Slatine so Slatničani (Rogačani so prebivalci sosednjega Rogatca).

SPLOŠNI PODATKI O OBČINI

- Površina občine znaša 71,5 kvadratnih kilometrov
- Občina meji z Republiko Hrvaško, dolžina meje s Hrvaško je 12,2 km
- Ima en mejni prehod za obmejni promet
- Ozemlje je razdeljeno na 24 katastrskih občin
- Karta občine
- Število prebivalcev s stalnim prebivališčem 11.284
- Naselja v občini: seznam vseh 41 naselij v občini;
- Občinsko središče: mesto Rogaška Slatina s seznamom 55 ulic
- občina je razdeljena na 3 krajevne skupnosti
- Nadmorska višina mesta Rogaške Slatine, sedeža občine: je 228 m

Lega

Rogaška Slatina leži v Spodnjem Posotelju, na vzhodnem in osrednjem delu Štajerske ter v bližini meje z Republiko Hrvaško. Njena nadmorska višina je 228 metrov, geografska lega pa je nekaj nad 46° severne širine in okoli 15° vzhodne dolžine. Površina občine je 71,5 kvadratnih kilometrov in jo obdajajo trije hribi Boč, Plešivec in Donačka gora.

Kratek zgodovinski pregled

Zgodovina

Po tem območju so se sprehajali ljudje že v času Rimljanov in Keltov, ko je mimo Lemberga in Rogatca vodila cesta iz Celeie do Petovie. V neposredni bližini vrelca Tempel so našli rimsko bronasto iglo s šestimi glavami, v bližnji Kostrivnici pa keltske kovance.

Slatinska mineralna voda je bila v pisnih virih prvič omenjena 1572, čeprav so njeno zdravilno moč poznali že pred tem. Prvi je o njej pisal alkimist Leinhardt Thurneysser iz Frankfurta v svojem delu Pison.

Mednarodni sloves mineralne vode dandanes pripisujejo hrvaškemu banu Petru Zrinjskemu, ki je leta 1665 pozdravil svoja jetra s pitjem te vode.

Nastanek vrelca si po mitologiji iz 17. stoletja razlagajo tako, da naj bi Apolon, bog sonca in zdravilstva, ustvaril krilatega konja Pegaza, ki mu je naročil, naj pije vodo iz Rogaških vrelcev. Pegaz je upodobljen tudi na grbu občine in I. osnovne šole.

Zdravilišče je bilo ustanovljeno leta 1803, ko so štajerski deželni stanovi na čelu z deželnim glavarjem grofom Attemsom odkupili zemljišče okoli vrelcev. Prvo leto je bil v zdravilišču na voljo le en zdravnik, prenočilo pa je lahko okoli 25 gostov. V tem obdobju je naraščala tudi prodaja ustekleničene mineralne vode, predvsem v okolici Slovenije.

Leta 1908 so pod vodstvom geologa in vrelčnega inšpektorja dr. Josepha Knetta našli najbolj mineralizirano vodo Donat. Zaradi visoke vsebnosti magnezija, ta voda pomaga pri presnovnih boleznih.

Splošni podatki o gospodarstvu v občini

Občina Rogaška Slatina je obmejna, turistična, srednje velika slovenska občina. Najpomembnejši gospodarski panogi sta turizem in steklarstvo. Zdravilišče v Rogaški Slatini ima večstoletno tradicijo, medtem ko segajo začetki glažutarstva v 19. stoletje, **Steklarna Rogaška** je bila ustanovljena leta 1927. Zahteva po visoki strokovni usposobljenosti steklopihalcev in brusilcev je pred več kot 50. leti narekovala ustanovitev Steklarske šole, ki je bila edina te vrste v takratni Jugoslaviji in je izobraževala za steklarske poklice, danes pa se ta program izobraževanja odvija pod okriljem Šolskega centra Rogaška Slatina, pod okriljem katerega se izvajata tudi program splošna gimnazija in program optik.

V zadnjih desetletjih sta pomembnejši gospodarski panogi tudi gradbeništvo in proizvodnja kozmetike, v zadnjem času pa tudi trgovina.

Novi možnosti zaposlovanja se kažejo z razvojem malega gospodarstva, ki ga občina že od vsega začetka svojega delovanja vztrajno spodbuja.

Konec meseca decembra 2006 je bilo na območju občine Rogaška Slatina registriranih 850 poslovnih subjektov, med katerimi imajo največji delež tista, katerih dejavnosti so druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti, trgovina, predelovalne dejavnosti, posredovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve, gradbeništvo ter promet, skladiščenje in zveze. Po podatkih Statističnega urada RS (december 2007) je v občini Rogaška Slatina bilo 4.697 delovno aktivnih prebivalcev, stopnja registrirane brezposelnosti pa je v mesecu decembru 2007 znašala 10,5 % in je v upadanju, saj je konec meseca novembra 2003 znašala 13,9%.

Občina Rogaška Slatina je vse od svoje ustanovitve leta 1995 intenzivno vzpostavljala in dopolnjevala javno infrastrukturo na svojem območju. Tako med večje projekte v obdobju 1995-2007 lahko uvrstimo obnovo dveh osnovnih šol, obnova tretje osnovne šole je bila s pomočjo ostalih občin UE Šmarje pri Jelšah dokončana konec leta 2006, izgradnja dveh telovadnic, atletske steze, skupaj s sosednjimi občinami je bila zgrajena glasbena šola, zgrajen je bil nov stanovanjski blok za upravičence do socialnih stanovanj s 16 stanovanji in obnovljena sta bila dva objekta z tridesetimi stanovanji, izgrajena je bila čistilna naprava v Rogaški Slatini in Kulturni center Rogaška Slatina z gledališko dvorano (390 sedežev-primerno tudi za kongresne prireditve). V središču Rogaške Slatine je zgrajen Obrtno podjetniški center, poleg 150 parkirišč je zgrajena promenada, ki se stika z zdraviliškim parkom na Evropski ploščadi, urejena ja Anina galerija, kjer je našla svoje mesto Zbirka grafičnih listov Kurta Müllerja, del galerije pa je namenjen občasnim razstavam domačih in

drugih umetnikov. V zadnjem obdobju pa so pomembne pridobitve za občino ureditev križišča v Podplatu, ureditev krožišča ob vstopu v mesto, ureditev kolesarske steze skozi mesto, novozgrajeni Pegazov dom (dom za starejše) in ureditev razstavnega paviljona kakor več kot 5000 primerki kaktusov oz. sočnic in 1500 različnih vrst le-teh ter ureditev Informacijskega središča v Krajinskem parku Boč, ureditev krožišča v centru Rogaške Slatine, ureditev krožišča pri Sparu, nova knjižnica, pokrite tribune pri nogometnem igrišču, itd.

Funkcijski razvoj Rogaške Slatine

Rogaška Slatina se je kot zdraviliški turistični kraj s prevladujočo turistično funkcijo začela intenzivno razvijati že na začetku 19. stoletja. V več razvojnih stopnjah so se v naselju izoblikovale posamezne funkcijske cone. Osrednji del naselja predstavlja zdraviliško-turistična cona, ki se je razvijala v odvisnosti od stopnje izkoriščevanja mineralnih vrelcev, gradnje prenočitvenih in drugih objektov ter od turističnega povpraševanja. Ob osrednji coni se je postopoma razvilo območje s prevlado oskrbnih in storitvenih dejavnosti, ki prihaja v območje s prevlado stanovanjske funkcije. V primerjavi z naturističnimi kraji je namreč v turističnih krajih prisotna cela vrsta terciarnih dejavnosti, ki so se razvile za oskrbo turistov, obenem pa so na voljo domačim prebivalcem. Njihova pestra sestava, presežek in osredotočenost v turistični coni ne vplivajo le na gospodarsko stanje, temveč tudi na sam fiziognomski izgled turističnega kraja.

Turizem

Glavna predstavnika turizma sta Zdravilišče Rogaška in Terme Rogaška. Zdravilišče je bilo ustanovljeno leta 1803, ko so štajerski deželni stanovi na čelu z deželnim glavarjem grofom Attemsom odkupili zemljišče okoli vrelcev. Prvo leto je bil v zdravilišču na voljo le en zdravnik, prenočilo pa je lahko okoli 25 gostov. V tem obdobju je naraščala tudi prodaja ustekleničene mineralne vode, predvsem v okolici Slovenije. Leta 1908 so pod vodstvom geologa in vrelnega inšpektorja dr. J. Knetta našli najbolj mineralizirano vodo Donat. Zaradi visoke vsebnosti magnezija, ta voda pomaga pri presnovnih boleznih.

V drugi polovici 19. stoletja so zasebniki v bližini Zdravilišča zgradili lastne vile, in sicer proti bližnjemu kraju Sveti križ. Nastal je kraj Rogaška Slatina, ki je bil ob koncu stoletja organiziran najprej v eno občino, nato pa v občini Rogaška Slatina in Rogaška Slatina – okolica. Za tem so zrasli še hoteli Slatina, Sava, Slovenija, Grand hotel Donat, Grand hotel Rogaška, hotel Strossmayer ter kopališče Rogaška Riviera.

Šolstvo

V Rogaški so tri osnovne šole ter srednja šola. Prvi dve osnovni šoli imata normalen program, tretja pa ima program za otroke s posebnimi potrebami. V srednji šoli imajo program splošne gimnazije ter program za izobrazbo steklarjev.

Znamenitosti

Juneževa domačija v Rogaški Slatini

Juneževa domačija je obnovljena kmečka hiša s črno kuhinjo iz 19. stoletja z izvorno opremo. Hiša je bila naseljena do začetka osemdesetih let prejšnjega stoletja in spada pod pomembnejše kulturne spomenike v Rogaški Slatini.

Anina galerija

Od julija 2004 je Rogaška Slatina bogatejša za novo galerijo, poimenovano Anina galerija. Nahaja se v samem zdraviliškem centru, na stičišču promenade, parka in Evropske ploščadi. Občina Rogaška Slatina je zagotovila in obnovila prostor z namenom, da se lahko ponovno razstavlja grafična zbirka Kurta Müllerja, ki je last Zdravilišča Rogaška d.d. in je razglašena za kulturni spomenik.

Pomembne stavbe

Pomembne stavbe so občinska stavba, kjer županuje mag. Branko Kidrič, Pegazov dom, ki je najnovejša javna zgradba v Rogaški Slatini, Grand hotel s Kristalno dvorano, Grafični muzej, Kulturni center, Terapija, ki je namenjena zdravstvu – odkrivanju raznih bolezenskih stanj in zdravljenju le-teh.

Literatura

http://sl.wikipedia.org/wiki/Ob%C4%8Dina_Roga%C5%A1ka_Slatina 4.11.2010

<http://www.rogaska-slatina.si/> 4.11.2010

Ivan Stopar, Rogaška Slatina, Založba Obzorja, Ljubljana 1973

Uroš Horvat, Razvoj in učinki turizma v Rogaški Slatini, Založba ZRC, Ljubljana 2000